

Сучасний стан і перспективи розвитку геоморфології та палеогеографії в Україні

**Тези доповідей Всеукраїнської
науково-практичної конференції,
присвяченої 70-річчю кафедри геоморфології
і палеогеографії
Львівського національного університету
імені Івана Франка**

Львів-2020

Друкується за ухвалою Вченої Ради географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № 6 від 21.10.2020

УДК 551.4

Сучасний стан і перспективи розвитку геоморфології і палеогеографії в Україні.
Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, присвяченої
70-річчю кафедри геоморфології і палеогеографії (26–27 листопада 2020 р.). – Львів:
ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 87 с.

Організаційний комітет:

голова, проректор з наукової роботи, член-кор. НАН України, д-р хім. наук, проф.
Р. Гладішевський (Львівський нац. ун-т ім. І. Франка); заступник голови, декан
географічного факультету, канд. геогр. наук, доц. **В. Біланюк** (Львівський нац. ун-т ім. І.
Франка); д-р геогр. наук, проф. **Л. Дубіс** (Львівський нац. ун-т ім. І. Франка); канд. геогр.
наук, проф. **Я. Кравчук** (Львівський нац. ун-т ім. І. Франка); канд. геол.-мін. наук, проф.
А. Богуцький (Львівський нац. ун-т ім. І. Франка); канд. геогр. наук, доц. **Г. Байрак**
(секретар, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка); д-р геол.-мін. наук, проф. **О. Адаменко** (Івано-
Франківський нац. техн. ун-т нафти і газу); д-р геогр. наук, проф. **Ю. Бортник** (Київський
нац. ун-т ім. Т. Шевченка); д-р геогр. наук, проф. **Н. Герасименко** (Київський нац. ун-т ім.
Т. Шевченка); д-р габіл. **М. Длужевський** (Варшавський ун-т, Польща); д-р геогр. наук,
проф. **І. Ковальчук** (Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України); д-р геогр. наук,
проф. **О. Комлев** (Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка); д-р габіл., проф. **К. Кшемінь**
(Ягеллонський ун-т, Польща); д-р габіл., проф. **М. Лубяж** (Люблінський Католицький ун-т
ім. Івана-Павла II, Польща); д-р геогр. наук, проф. **Ж. Матвіїшина** (Ін-т географії НАН
України); д-р геогр. наук, проф. **Б. Рідуш** (Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича); д-
р геогр. наук, проф. **В. Стецюк** (Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка);
проф. **Е. Тшасковска** (Люблінський Католицький ун-т ім. Івана-Павла II, Польща); д-р
габіл. **І. Цермегас** (Варшавський ун-т, Польща); д-р геогр. наук, проф. **І. Черваньов**
(Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна); канд. геогр. наук, доц. **А. Яцишин** (Львівський
нац. ун-т ім. І. Франка).

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ, ВИДАВЦЯ І ВИГОТОВЛЮВАЧА:

Львівський національний університет
імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, 79000, Львів, Україна
Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців
Серія ДК № 3059 від 13.12. 2007 р.

Формат 70×100/16
Ум. друк. арк. 7,1
Тираж 100 прим.

© Львівський національний університет імені
Івана Франка, 2020

ЗАУВАЖЕННЯ ЩОДО РАЙОНУВАННЯ КАРСТУ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО СХИЛУ УКРАЇНСЬКОГО ЩИТА

Богдан Рідуш

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
Чернівці, Україна, b.ridush@chnu.edu.ua

Ключові слова: карст, гіпс, вапняк, районування

На сьогодні загальноприйнятою схемою карстового районування південної частини Східної Європи (головно території України та Республіки Молдова) є схема, запропонована Г.Н. Дублянською та В.М. Дублянським (1992). Ще раніше ми пропонували деякі зміни до цієї загалом логічної схеми (Рідуш, 2013), а саме стосовно південно-західного схилу Українського щита, який виділяється в ранзі провінції Східно-Європейської карстової країни.

Зокрема, ми пропонуємо: 1. Продовжити межі Подільсько-Буковинської карстової області на південний схід, до краю залягання сульфатної товщі на території Молдови, оскільки проведення межі району по державному кордону не вважаємо логічним; 2. Товтровий район, з огляду на відмінності його геологічної будови від більшої частини Подільсько-Буковинської області, перемістити з Подільсько-Буковинської області в Східно-Подільську і також продовжити його на територію Молдови. 3. Об'єднати Східно-Подільську та Північно-Молдовську області, в розумінні Б.М. Іванова (або Центрально- і Східно-Подільський райони і Молдовсько-Подільську області Дублянських), в єдину Подільсько-Бесарабську (або Східно-Подільсько-Бесарабську) карстову область (можливо, із Східно-Подільською та Бесарабською підобластями, що розділяються глибокою долиною Дністра). Західна межа цієї області проходитиме вздовж західного краю Товтрового рифового пасма.

Невизначеним залишається положення Гологоро-Кременецького кряжу, бо зі схеми Дублянських незрозуміло куди він належить. Згідно літологічного складу порід, підданих закарстуванню, його слід включити в Товтровий район.

У межах Подільсько-Буковинської області ми виділяли райони Західно-Подільський (замість Придністровського Лівобережного), Покутсько-Буковинський (замість Придністровського Правобережного) та Опільський (Рідуш, 2013). Проте зараз схиляємось до виділення районів гіпсового карсту на основі фаціальних зон баденських гіпсів (Перит та ін., 2004).

У карстовому районуванні загалом залишається ряд невирішених теоретичних проблем. Переважно районування проводять по першому від поверхні карстовому горизонту. Та як враховувати карст у породах, що залягають нижче і відслонюються фрагментарно? Наприклад, в каньйоні Дністра трапляються карстопрояви у вапняках силуру та теригенно-карбонатних формаціях крейди, які проявляються обмежено у стінках долини Дністра та його приток.

Дубіс Лідія, Кравчук Ярослав, Ковальчук Іван КАФЕДРА ГЕОМОРФОЛОГІЇ І ПАЛЕОГЕОГРАФІЇ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ЕТАПИ РОЗВИТКУ, ЗДОБУТКИ ТА ВИКЛИКИ	3
Ковальчук Іван СУЧАСНА ГЕОМОРФОЛОГІЯ: ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	6
Бортник Сергій, Стецюк Володимир, Комлев Олександр, Герасименко Наталія, Лаврук Тетяна, Ковтонюк Ольга, Погорільчук Наталія, Підкова Оксана КАФЕДРА ЗЕМЛЕЗНАВСТВА ТА ГЕОМОРФОЛОГІЇ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ПОГЛЯД З ХХІ СТОЛІТТЯ.....	8
Палієнко Валентина, Спиця Роман КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСФОРМОВАНOSTІ ТА СТІЙКОСТІ ПРИРОДНО- АНТРОПОГЕННИХ ГЕОМОРФОСИСТЕМ.....	10
Матвіїшина Жанна КЛІМАТИЧНІ ЗМІНИ, ВІДОБРАЖЕНІ В РОЗРІЗАХ ВІДКЛАДІВ ПЛЕЙСТОЦЕНУ І ГОЛОЦЕНУ УКРАЇНИ	12
Кушнір Анатолій, Лейберюк Олександр БАЗА ДАНИХ ПАЛЕОГРУНТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ГОЛОЦЕНУ, ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ ПАЛЕОГЕОГРАФІЧНИХ РЕКОНСТРУКЦІЙ.....	13
Рідуш Богдан ЗАУВАЖЕННЯ ЩОДО РАЙОНУВАННЯ КАРСТУ ПІВДЕННО- ЗАХІДНОГО СХИЛУ УКРАЇНСЬКОГО ЩИТА.....	14
Герасименко Наталія, Бончковський Олександр, Авдєєнко Юлія, Рогозін Євген, Юрченко Тамара ГЕОІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ДАНИХ ГЕОАРХЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ.....	15
Dłużewski Maciej ROZWÓJ FORM EOLICZNYCH W OBSZARACH PUSTYNNYCH.....	16
Joanna Rotnicka CZYNNIKI WARUNKUJĄCE POWSTAWANIE WYDM PRZEDNICH – NA PRZYKŁADZIE BARIERY ŁEBSKIEJ, WYBRZEŻE POŁUDNIOWEGO BAŁTYKU.....	17